

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 485 din 13.09.2023

Dosar nr.: 189/2021

Petiția nr.: 2016/16.03.2021

Petentă: Uniunea Civică a Tinerilor Romi din România

Reclamat:

Obiect: petenta reclamă o postare cu potențial caracter discriminatoriu la adresa persoanelor de etnie romă

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1. Uniunea Civică a Tinerilor Romi din România, sediu loc. Cluj – Napoca, str. Uliului nr. 6, jud. Cluj, e-mail: officeuctr@gmail.com

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2.

II. Citarea părților

3. Prin adresa nr. 2016/08.04.2021 s-a solicitat petentei să își completeze petiția cu indicarea exactă a obiectului petiției (inclusiv descrierea faptei de discriminare cu precizarea datei la care s-a produs situația), a reclamațiilor (nume, prenume, adresă), precum și atașarea probatoriului privind faptele de discriminare la care petenta face referire. Având în vedere că plicul cu adresa nr. 2016/08.04.2021 s-a returnat la sediul instituției, aceasta a fost retransmisă prin e-mail. Prin adresa nr. 4171/02.06.2021 petenta formulează răspuns și arată că nu cunoaște integral datele de identificare ale părții reclamate, dar este obligația CNCD să inițieze procedura de investigație pentru stabilirea acestor aspecte. Petenta menționează adresa de e-mail a părții reclamate obținută din CV-ul acesteia.

4. Prin adresa nr. 1002/09.02.2022 s-au solicitat Direcției pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date datele de identificare ale părții reclamate. Aceste date au fost puse la dispoziția CNCD prin adresa nr. 2387/31.03.2022.

5. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

6. Părțile au fost citate pentru termenul din data de 07.06.2022 (filele 25 și 26 din dosar). Având în vedere că plicul cu citația părții reclamate s-a returnat la sediul instituției, părțile au fost recitate pentru termenul din data de 25.07.2022 (filele 28 și 29 din dosar). Prin

Rezoluția nr. 25/13.07.2022 s-a dispus ca Biroul Investigare Dosare să ducă la îndeplinire procedura de citare deoarece cu ajutorul Poștei Române nu a putut fi realizată. Citația către partea reclamată a fost transmisă pe adresa acesteia de e-mail, la care s-a primit și răspuns în data de 23.07.2023 de confirmare a primirii citației, cu solicitarea de amânare a audierii, deoarece partea reclamată este în acea perioadă plecată din țară.

7. Părțile au fost citate pentru termenul din data de 17.10.2022 (filele 34 și 35 din dosar). Plicul cu citația petentei s-a returnat la sediul instituției, iar partea reclamată a solicitat prin e-mail mutarea datei de audiere deoarece pe data de 17.10.2022 este prezentă la un curs important la o instituție din străinătate și dorește să i se ofere posibilitatea de a se prezenta personal să își susțină nevinovăția.

8. Părțile au fost citate pentru data de 14.11.2022 (filele 44 și 47 din dosar), iar citațiile au fost comunicate părților pe adresele acestora de e-mail, partea reclamată confirmând primirea citației. La termenul din 14.11.2022 petenta a fost absentă, iar partea reclamată a fost prezentă. Partea reclamată a depus punct de vedere la dosar, iar ulterior audierii a depus la dosar o completare a punctului de vedere. Prin adresa nr. 280/13.01.2023 au fost transmise petentei (și cu poșta și scanate) punctul de vedere și completarea la punctul de vedere formulate de partea reclamată, cu precizarea că petenta are posibilitatea de a formula concluzii scrise în termenul stabilit de Consiliu. Petenta nu a depus concluzii scrise.

9. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentei

10. Prin petiția nr. 2016/16.03.2021 petenta precizează următoarele aspecte relevante:

- în data de 20.02.2021 partea reclamată a făcut o postare pe platforma publică de socializare Facebook, iar aceasta, precum și comentariile ulterioare, aduc atingere demnității romilor și creează o atmosferă degradantă și ofensatoare împotriva romilor;
- petenta solicită constatarea faptei de discriminare, sancționarea acesteia cu amendă contravențională și impunerea obligației pentru partea reclamată de a prezenta scuze publice comunității rome pentru postare și comentariile care fac obiectul sesizării;
- în fapt, în data de 20.02.2021 partea reclamată a postat pe pagina sa de Facebook un text cu privire la Ziua dezrobirii romilor. Textul are un caracter profund rasist și conține o serie de trimiteri ofensatoare, umilitoare și de natură să creeze o atitudine ostilă la adresa minorității rome;
- conținutul integral al postării este următorul:

„Nu, rromii, din păcate, NU au ieșit încă din robie!

Citesc cu furie balivernele pompoase debitate solemn de politicienii care se întrec în a sărbători “ziua dezrobirii rromilor”.

Din păcate, astăzi, rromii, copiii romi, tinerii rromi și majoritatea adulți rromi trăiesc un alt fel de robie decât cea anterioară lui 1856.

Copiii și vârstnicii rromi trăiesc, adesea schingiuiți, sub robia vreunui bulibașă în Ferrari

sau Mercedes care îi obligă să cerșească în metropolele Europei. Nu mă credeți? Mergeți vara în Timișoara și priviți!

Tinerete rromă trăiesc sub robia vreunui "mascul alfa" violent și opresiv.

Copiii rromi trăiesc sub robia celor care nu-i lasă și nu-i sprijină să meargă la școală.

Robia fizică și legalizată a fost înlocuită de robia de facto față de un șmecher din propria lor comunitate, față de un sistem mângâiat pe creștet de politicienii pentru care a negocia voturile comunității cu un bulibașă veros e mult mai simplu decât a câștiga onest voturile oamenilor liberi.

Iar peste tot acest sistem de înrobire de facto a rromilor veghează cu spor constelația oengistă care papă sume colosale de bani din care doar o mică parte ajung la cei care au nevoie. O constelație oengistă care, de fapt, face trafic cu mizeria unor oameni care nu sunt cu nimic mai prejos decât alții, născuți mai albi la piele, și care merită o soartă mai bună.*

Statul(...) ei bine, statul stă și privește: sistemul de forță e, la nivel local, adesea mână în mână cu tartorii rromi ai rromilor, măsurile luate sunt periferice și cu unic rezultat palpabil faptul că politicienii și-au luat certificat de conștiință curată pentru că au dat câteva locuri amărâte rromilor în universități care schimbă, poate, soarta a 20-30 de oameni, dar nu schimbă cu nimic soarta sutelor de mii de copii rromi care, dacă ar fi scoși din robia de facto în care s-au născut, ar fi o forță motrice a țării noastre.

Politicienii, salvați copiii rromi de soarta care le e rezervată de cei care îi țin în robie și nu îi lasă să evolueze ca cetățeni cu fruntea sus a țării noastre!

**Am cunoscut și oengeuri care fac treabă bună."*

-postarea a avut un impact deosebit, având peste 1200 de aprecieri/reacții, 343 comentarii și 173 distribuiri;

- în drept petenta menționează prevederile art. 2 alin. (1), art. 2 alin. (4), art. 15 din O.G. nr. 137/2000 și art. 16 alin. (1) din Constituția României;

- postarea părții reclamante aduce atingeri grave demnității umane a persoanelor aparținând minorității rromă, creând o atmosferă degradantă, umilitoare și ofensatoare;

- în primul rând această postare, publicată chiar în data de 20 februarie, care este recunoscută public drept Ziua dezrobirii rromilor, constituie o minimizare a importanței sclaviei rromilor. Partea reclamantă recunoaște în mod explicit, de altfel, într-unul dintre comentariile făcute la postare, că a urmărit întocmai acest lucru, respectiv că a făcut această postare în această dată, în mod intenționat, fapta îmbrăcând astfel forma intenției directe;

- atunci când mai mulți activiști rromi pentru drepturile omului au atenționat și au admonestat partea reclamantă pentru afirmațiile rasiste și cu substrat fascist, aceasta, în loc să își revizuiască acest comportament, a procedat la intimidarea acestor activiști de etnie rromă, amenințându-i că îi va da în judecată;

- rromii au îndurat una dintre cele mai lungi perioade de sclavie deoarece au fost sclavi în Principatele Române vreme de aproape cinci secole. Într-adevăr, sclavia rromilor a

constituit o stare reglementată juridic în care ființele umane ce aveau nenorocul să se nască romi în Principatele Române în perioada 1370 – 1856 deveneau, în mod automat, sclavi. Iar asta presupunea o suferință continuă, o lipsire de libertate totală, destrămarea familiilor, muncă forțată, pedepsirea fizică violentă, violarea femeilor rome de către înrobitorii români și multe altele, romii fiind în esență bunuri mobile, fără niciun fel de drepturi;

- prin echivalarea sclaviei istorice a romilor cu *“un alt fel de robie”*, (robie descrisă prin aceea că romii sunt *“sub robia unui bulibașă”*, că tinerele sunt *“sub robia vreunui mascul alfa violent și opresiv”* sau copiii romi *“sub robia celor care nu-i lasă și nu-i sprijină să meargă la școală”*), partea reclamată, în fapt, minimalizează rolul sclaviei romilor;

- cinci secole de sclavie crâncenă sunt puse de pârât pe aceeași treaptă cu niște comportamente ilicite pe care partea recșamată le generalizează în mod injust la nivelul întregii etnii, respectiv a unor categorii din rândul etniei rome;

- totodată, prin această generalizare injustă și lipsită în fapt de temei, partea reclamată descrie minoritatea romă ca fiind sub robia anumitor categorii din rândul etniei. Astfel, copiii și vârstnicii, în accepțiunea părții reclamate, sunt sub robia bulibașilor romi cu Ferrari și Mercedes, femeile rome sunt sub robia bărbaților romi prezentați drept masculi alfa violenți și opresivi, copiii romi sub robia celor care nu-i lasă și nu-i sprijină să meargă la școală, iar peste tot acest sistem de *„înrobire de facto”* pe care îl vede partea reclamată, *“veghează cu spor constelația oengistă care face trafic cu mizeria acestor oameni...”*;

- această descriere, deși pare inițial că vizează anumite categorii din rândul etniei, constituie în fapt o criminalizare a întregii etnii. Într-adreavă, liderii locali ai romilor sunt prezentați drept stăpâni de sclavi romi împreună cu *“oengiștii”* care fac trafic cu persoanele de etnie romă. Dar partea reclamată merge mai departe și descrie drept stăpâni de sclavi și bărbații din rândul etniei rome care își mai bat nevestele pe lângă faptul că le dețin în proprietate în calitate de stăpâni de sclavi. Partea reclamată nu se oprește însă aici și arată și că atunci când este vorba despre copiii romi, aceștia sunt sclavii celor care nu îi lasă la școală, referința fiind făcută în relație cu părinții romi sau alte rude apropiate. În baza acestor afirmații, rezultă că toți membrii familiilor rome sunt proprietari de sclavi, alături de categoriile liderilor și ale oengiștilor romi. În esență, întreaga comunitate romă este portretizată de partea reclamată ca fiind infracțională, violentă, opresivă și traficantă de ființe umane;

- asocierea romilor cu fenomenul de infracționalitate, pe lângă faptul că este dovada clară a unei gândiri rasiste, creează o situație de inferioritate bazată pe criteriul originii etnice a comunității rome față de restul populației, prin atingerea adusă dreptului la demnitate a membrilor săi;

- după cum a arătat în mod constant în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului apreciază că libertatea de exprimare, protejată prin art. 10 din Convenție, comportă îndatoriri și responsabilități speciale, în sensul în care nu se poate exercita în sensul prejudicierii imaginii sau demnității personale. Or, partea reclamată tocmai în sensul acesta înțelege să își exercite dreptul la liberă exprimare;

- în ceea ce privește pragul minim de gravitate a faptei de discriminare, petenta consideră că acesta este întrunit, având în vedere pe de o parte faptul că afirmațiile sunt clare în ceea ce privește mesajul negativ cu privire la romi, iar pe de altă parte acestea au avut loc în mod public fiind urmărite de un număr extrem de mare de persoane pe platforma Facebook, precum și preluate în presa centrală în mai multe articole. Totodată, această

postare a promovat și propagat rasismul împotriva romilor, dovada fiind comentariile făcute de mai multe persoane pe pagina părții reclamate, comentarii care, printre altele, prezintă romii tradiționali drept infractori;

- o generalizare grosolană, în speță asocierea romilor cu fenomenul infracțional, atentează în mod grav, direct, explicit la adresa demnității umane a persoanelor aparținând etniei, persoane care se regăsesc asociate, în mod colectiv, rasist și discriminatoriu, cu un mod de comportament infracțional. Astfel, se încalcă limitele libertății de exprimare, iar CNCD are nu numai dreptul de a interveni și de a lua măsuri raportat la încălcarea dreptului de a nu fi supus discriminării, dar și obligația de a face acest lucru.

Sușinerile părții reclamate

11. Partea reclamată depune punctul de vedere nr. 8173/14.11.2022 și arată următoarele:

- acuzațiile nedrepte care îi sunt aduse abundă în epitete injurioase bazate exclusiv pe o răstălmăcire a celor scrise de partea reclamată, cel mai adesea exact contrariul celor care îi sunt atribuite;

- petenta încearcă să îi îngrădească dreptul la a se exprima în favoarea comunității rome și a cetățenilor de etnie romă, exprimare pe care o are public de mai bine de un deceniu;

- prin punctul de vedere exprimat partea reclamată încearcă să revendice dreptul de a beneficia de libertatea de a se exprima în favoarea comunității rome;

- textul asupra căruia a fost formulată petiția este un text explicit în favoarea comunității rome, este un text care atrage atenția asupra insuficienței griji din partea autorităților și denunță fenomene de natură penală comise împotriva acestei comunități. Textul se încheie cu un apel la adresa autorităților pentru a sprijini dezvoltarea copiilor romi, pentru ca aceștia să-și poată îndeplini întregul potențial. Pe scurt, petenta răstălmăcește cuvintele explicite ale părții reclamate;

- partea reclamată admite că textul este dur la adresa politicienilor (indiferent de etnia lor), la adresa organizațiilor (indiferent de componența lor etnică) și la adresa infractorilor, indiferent de etnia lor (așa cum infracțiunile sunt descrise în legea penală) care profită de vulnerabilitatea unor membri ai comunității rome pentru a-i discrimina și obține ei avantaje de pe urma lor, într-un mod diferit celui anterior lui 1856;

- partea reclamată revendică libertatea de a continua ca prin forța cuvântului să critice politicienii și organizațiile care discriminează romii și să își exercite obligația cetățenească de a demasca comportamentele infracționale, indiferent de etnia celor care le perpetuează și de etnia victimelor, fără a presupune că etnia este originea comportamentului ilegal;

- partea reclamată arată că sprijinul său pentru comunitatea romă, exprimat în acest text, nu este un sprijin conjunctural, ci este un sprijin de lungă durată, încă din perioada în care a condus Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, și s-a materializat prin demersuri cu rezultate concrete. Mai mult, de fiecare dată când a avut o tribună de exprimare publică, partea reclamată a utilizat-o pentru a sprijini dezvoltarea personală și de grup a acestei comunități, acest fapt fiind premiat prin premiul de excelență pentru susținerea romilor în politica românească în decembrie 2011;

- partea reclamată precizează că nu a încălcat nicio prevedere legală;

- în textul care este subiect al petiției partea reclamată scrie explicit despre romi: “...oameni care nu sunt cu nimic mai prejos decât alții, născuți mai albi la piele și care merită o soartă mai bună”; partea reclamată insistă asupra ideii că romii “nu sunt cu nimic mai prejos decât alții”, adică exprimă explicit, fără echivoc, inexistența vreunei inferiorități. Tot partea reclamată spune că romii “merită o soartă mai bună”, tocmai pentru că e important de subliniat în discursul public faptul că membrii acestei comunități, tot atât de merituoși ca membrii altor etnii, care trăiesc în România, sunt cetățeni demni ai României, perfect egali cu ceilalți, adesea însă împiedicați de prejudecăți și atitudini nepotrivite la adresa lor să obțină tot ceea ce merită prin munca, talentul și comportamentul lor;
- tot în textul care este subiect al petiției partea reclamată face, explicit, un apel către politicieni: “Politicieni, salvați copiii romi de soarta care le e rezervată de cei care îi țin în robie și nu îi lasă să evolueze ca cetățeni cu fruntea sus a țării noastre!”. Partea reclamată afirmă că acești copii, dacă li s-ar asigura dreptul la școlarizare ar deveni “cetățeni cu fruntea sus”, demonstrând că acești copii romi sunt egali altor copii, apărându-i de cei care îi împiedică să își îndeplinească potențialul. Textul este un apel explicit în favoarea copiilor romi, nicidecum un text care să spună sau să sugereze vreo inegalitate intrinsecă între copiii romi și alți copii;
- textul petiției încearcă prin falsificarea meșteșugită a celor scrise de partea reclamată să inducă în eroare Colegiul director al CNCD, încercând să îl facă să creadă ceea ce partea reclamată nu a scris și nici pe departe nu a sugerat;
- petenta afirmă că partea reclamată “a procedat la intimidarea acestor activiști de etnie romă, amenințându-i că îi va da în judecată”; partea reclamată arată că a transmite cuiva că intenționezi să îl dai în judecată nu poate fi sub nicio formă considerat o amenințare; a afirma că anunțul exercitării unui drept constituțional este o amenințare reprezintă în mod vădit o exagerare menită să creeze părții reclamate o imagine defavorabilă. Pentru partea reclamată, persoană care în întreaga activitate a combătut extremismul, este un interes legitim să câștige în instanță împotriva celor care o acuză de “rasism”, “xenofobie”, “nazism” și “cretinism”;
- petenta afirmă că partea reclamată a intimidat “activiști de etnie romă”, dar partea reclamată menționează că îi era imposibil să știe că o anumită persoană este sau nu de etnie romă, prin spiritul egalității între oameni care o animă, indiferent de criteriile de etnie sau de alt tip, niciodată nu a întrebat un interlocutor despre originile, etnia, statutul său marital sau alte elemente;
- petenta încearcă să inducă în eroare Colegiul director afirmând că prin textul părții reclamate aceasta a minimizat semnificația zilei dezrobirii romilor, echivalând-o cu alte evenimente, de importanță mai mică;
- partea reclamată a scris: “[romii] trăiesc un alt fel de robie decât cea anterioară lui 1856”. Este limpede pentru oricine că “un alt fel de” exprimă clar o diferență majoră între două elemente. Trebuie remarcat că petenta, prin aducerea de elemente istorice perfect valide, precum menționarea condițiilor inumane la care au fost supuși romii anterior lui 1856, încearcă să dea o aură de credibilitate inducerii în eroare. În realitate însă, partea reclamată nu echivalează robia *de jure* de dinainte de 1856 cu robia “*de facto*” pe care o simt unii membri ai comunității romi și nici nu minimizează importanța traumelor îndurate de această comunitate;
- partea reclamată afirmă fără frica de a greși că maximizează importanța evenimentului aferent dezrobirii romilor. Partea reclamată a afirmat că politicienii zilei nu se ridică prin

discursurile și acțiunile lor la înălțimea suferințelor comunității române, scriind: “Citesc cu furie balivernele pompoase debitate solemn de politicienii care se întrec în a sărbători “ziua dezrobirii romilor”. Partea reclamată deplânge, atât în introducere, cât și pe parcursul textului și în apelul final, ipocrizia politicienilor care nu fac suficient, dar vin cu discursuri pompoase la evenimente publice pentru a câștiga voturi. Partea reclamată este furioasă că în loc școlarizare a copiilor (romi sau nu) politicienii le dau acestora discursuri pompoase și baliverne;

- terminologia folosită de petentă (anume „sclavie”) nu este folosită de partea reclamată niciunde; sclavia și robia, două oribile orori ale omului împotriva altor oameni, sunt folosite interschimbabil în textul petiției, cu posibila intenție de a induce și mai mult în eroare Colegiul Director asupra textului părții reclamate;

- o ultimă încercare de a induce în eroare Colegiul Director este „demonstrația” petentei că, din aversiune față de comunitatea romă, partea reclamată spune (sau sugerează) că întreaga comunitate romă este “o comunitate infracțională”; partea reclamată este acuzată că ar spune că toți romii sunt infractori, or, aceasta spune explicit următoarele:

➤ *“Tinerele rromie trăiesc sub robia vreunui “mascul alfa” violent și opresiv”;*

Partea reclamată nu spune și nici nu sugerează că ar fi vorba de “masculi alfa violenți și opresivi” romi. Partea reclamată vorbește despre victime ca fiind tinere rromie. Petenta încearcă să îi atribuie părții reclamate cuvinte și idei pe care niciodată nu le-a emis. O infracțiune este o infracțiune, indiferent de etnia celui care o comite și este o obligație cetățenească ca ea să fie reclamată. Partea reclamată vorbește adesea despre comportamentul inadecvat al bărbaților față de femei, fără ca vreodată să facă referire la vreo naționalitate sau etnie. De asemenea, partea reclamată este o ferventă militanță pentru drepturile femeilor.

➤ *„Copiii rromi trăiesc sub robia celor care nu-i lasă și nu-i sprijină să meargă la școală”;*

Din nou, partea reclamată nici nu spune și nici nu sugerează că cei care nu îi lasă și nu îi sprijină ar fi romi. De nenumărate ori a luat poziție publică și a criticat primarii din mediul rural, indiferent de etnia lor, că nu fac ceea ce trebuie pentru a duce copiii (romi sau nu) la școală.

➤ *„Copiii și vârstnicii rromi trăiesc, adesea schingiuiți, sub robia vreunui bulibașă în Ferrari sau Mercedes care îi obligă să cerșească în metropolele Europei”;*

Intenția părții reclamate este de a spune că, uneori, un bulibașă bogat obligă copii și vârstnici să practice cerșetoria. Fenomenul infracțional al traficului de persoane în scopul practicării cerșetoriei este foarte bine cunoscut și documentat în documentele internaționale, multe dintre ele asumate de organizații de apărare a drepturilor romilor. Partea reclamată are o preocupare sinceră față de situația de maximă vulnerabilitate în care se află unii copii și vârstnici romi.

➤ *„Robia fizică și legalizată a fost înlocuită de robia de facto față de un șmecher din propria comunitate, față de un sistem mângâiat pe creștet de politicienii pentru care a negocia voturile comunității cu un bulibașă veros e mai simplu decât a câștiga onest voturile oamenilor liberi”;*

Partea reclamată nu știe dacă cu bună credință sau nu, dar petenta ignoră în sesizare partea esențială a acestei fraze, anume “robia de facto [...] față de un sistem mângâiat pe creștet de politicieni...”. E limpede că politicienii în chestiune sunt, majoritar, de etnie română și că ei sunt obiectul criticii, nicidecum victimele lor rromie. Criticile sunt aduse

pentru că în loc să facă ceva pentru a scoate din starea de vulnerabilitate romii, politicienii nu fac altceva decât să protejeze elementele “veroase” în vederea traficului de voturi. Partea reclamată îi consideră responsabili, în egală măsură, de exploatarea în folos politic a romilor vulnerabili, atât pe cei din comunitatea romă care comit astfel de lucruri, cât și pe cei din afara comunității care au construit un sistem politic corupt.

➤ *„Iar peste tot acest sistem de înrobire de facto a rromilor veghează cu spor constelația oengistă* care papă sume colosale de bani din care doar o mică parte ajung la cei care au nevoie. O constelație oengistă care, de fapt, face trafic cu mizeria unor oameni care nu sunt cu nimic mai prejos decât alții, născuți mai alți la piele, și care merită o soartă mai bună”*

Partea reclamată vorbește despre o „constelație oengistă”, criticând virulent această constelație (spunând clar, în subsolul postării, că sunt și ONG-uri care “fac o treabă bună”) fără să spună sau să sugereze că membrii acestor ONG-uri ar fi în întregime, majoritar sau în parte romi. Nu e prima oară când partea reclamată critică ONG-uri din varii domenii de activitate, se pot găsi în luările sale de poziție aceste critici, ceea ce demonstrează că nu critică discriminând.

-în concluzie, partea reclamată arată că:

- nu a amenințat pe nimeni, cu atât mai puțin pe bază etnică, ci și-a exprimat intenția exercitării unui drept constituțional, dreptul accesului la justiție;
- nu a echivalat robia/sclavia romilor anterioară lui 1856 cu situația actuală, spunând clar că este vorba de “un alt fel de robie”;
- nu a minimizat ororile robiei/sclaviei romilor, ci din contră, i-a criticat pe cei care nu se ridică la înălțimea momentului;
- nu a scris sau sugerat că ar exista vreo relație între apartenența la etnia romă și fenomene infracționale, în schimb a denunțat fenomenele infracționale însele;
- a acuzat indolența politicienilor față de situația romilor;

-partea reclamată arată că este o persoană care de o lungă perioadă de timp apără drepturile romilor și acționează pentru ameliorarea condiției acestora și menționează în acest sens realizarea, cu ocazia sărbătoririi a 100 de ani a României Mari, a unui video despre originile românilor unde spune explicit despre importanța nediscriminării și a unei atitudini de mândrie legate de diversitatea culturală a României, acțiunile sale în calitate de ministru al educației, cercetării, tineretului și sportului legate de integrarea copiilor romi în viața școlară, proiectul derulat împreună cu Fundația Ovidiu Ro prin care au fost salvați de la abandon școlar mii de copii, mulți dintre ei de etnie romă, iar în anul 2011 partea reclamată a fost probabil, primul ministru al educației care a participat la „Gala de Excelență a Rromilor”, unde i-a fost decernat premiul de excelență pentru susținerea rromilor în politica românească;

- în textul învinuit lipsește orice element discriminatoriu în raport cu O.G. nr. 137/2000;

-în raport cu art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 postarea părții reclamate nu are ca scop restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor. Din contră, partea reclamată cheamă la lărgirea aplicării unor drepturi (dreptul la libertate, dreptul la învățătură);

- în raport cu art. 2 alin. (4) din O.G. nr. 137/2000 postarea părții reclamate nu favorizează și nici nu defavorizează pe nimeni, nu supune unui tratament injust și nici degradant nicio persoană sau comunitate;

- raportat la art. 15 din O.G. nr. 137/2000 postarea nu are caracter de propagandă, cu atât mai puțin naționalist – șovină, nu instigă la ură rasială și nici națională, din contră, cheamă la sprijinirea unei populații minoritare și istoric defavorizate; postarea nu creează o atmosferă de intimidare, ostilă sau degradantă, umilitoare sau ofensatoare legat de apartenența la vreunul din criteriile prevăzute în art. 15 al O.G. nr. 137/2000. Partea reclamată admite că postarea poate produce o atmosferă ostilă față de politicienii care nu fac nimic pentru comunitatea romă;

- față de comentariile unor cititori, partea reclamată consideră că atitudinea sa față de aceste comentarii denotă exact opusul lucrurilor de care este acuzată, în sensul că la momentul postării a șters și raportat sistematic comentariile cu tentă nepotrivită;

- partea reclamată admite că postarea sa contribuie la deschiderea unei discuții importante în societate pentru România și anume cum sprijinim membrii comunității rome astfel încât să se dezvolte așa cum merită, pentru a eradica dezavantajele cu care se confruntă și pentru a scoate din starea de vulnerabilitate membrii acestei comunități.

12. Prin completarea la punctul de vedere nr. 8521/22.11.2022 partea reclamată arată:

- își menține punctul de vedere formulat;

- este evident că “nu, romii, din păcate, nu au ieșit din robie” nu înseamnă că “toți romii sunt în robie” sau că “niciun rom nu a ieșit din robie”, ci, conform uzanțelor curente ale limbii române, în pofida articulării pluralului substantivului “rom”, acest lucru nu înseamnă deloc că este vorba despre toți romii;

- un număr semnificativ de romi sunt persoane ale căror realizări sunt remarcabile în varii domenii ale artelor, științei, sportului ș.a.m.d., și este cel puțin exagerat să se considere că o persoană care a primit premiul de excelență pentru promovarea romilor în politică, adică partea reclamată, nu cunoaște aceste cazuri, precum și simpli cetățeni romi, persoane care sub nicio formă nu pot fi incluse în categoria celor defavorizați;

- în concluzie este limpede că formularea „romii...”, „românii”, “francezii”, etc., nu înseamnă sub nicio formă că ar fi vorba de întreaga comunitate, și, în consecință, nici că ar fi o jignire la situația celor care nu sunt în situația de dependență;

- partea reclamată mai adaugă faptul că a căutat în arhiva sa și a descoperit că acele comentarii incriminate de petentă au fost raportate platformei Facebook de către partea reclamată. Platforma Facebook nu a considerat că ele ar încălca standardele comunității, cu toate acestea partea reclamată le-a șters.

IV. Motivarea în fapt și drept

Legislație și principii

13. *O.G. nr. 137/2000*, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.*

14. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu

- care atinge un drept.

15. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: „*exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile*”).

16. Prin nediferențiere judecătoria Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „*art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară*” (**Marckx împotriva Belgiei**, 13 iunie 1979, §32) sau „*analoagă*” (**Van der Musselle împotriva Belgiei**, 23 noiembrie 1983, §46) ori „*relevant similară*” (**Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „*analoagă ori relevant similară*” (**Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit**, 30 iulie 1998, §75).

17. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

18. Criteriile enumerate de **O.G. nr. 137/2000** sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „*sau oricare alt criteriu*”, însă aceste criterii, conform cauzisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (**Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei**, 7 decembrie 1976, §56). „*Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele*” (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „*orice altă situație*” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §62).

19. Conform jurisprudenței CEDO, discriminarea bazată pe etnicitatea presupusă reprezintă discriminare rasială (**Timishev împotriva Rusiei**, 13 decembrie 2005, §55-56).

20. Privind restrângerea drepturilor petentului, Colegiul director se raportează la prevederile art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**: „*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.*”

21. **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale** (cunoscut în general sub denumirea de **Convenția europeană a drepturilor omului**, în continuare **Convenția**) prevede, la art. 10 alin. 2, limitarea libertății de exprimare: „*Exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea*”

puterii judecătorești.” Prin urmare, în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa libertatea de exprimare nu este un drept absolut. Nu este lipsit de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care **Convenția** subliniază: „*comportă îndatoriri și responsabilități*”. Totodată art. 17 al **Convenției** interzice abuzul de drept: „*Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.*”

22. Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) analizează, în ordine, următoarele aspecte:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin
 - existența unei norme juridice care prevede restrângerea;
 - calitatea normei juridice, și anume
 - accesibilitatea;
 - precizitatea;
 - previzibilitatea normei;
- legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de Convenție (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);
- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

23. În mod evident, orice sancționare a limbajului discriminator, chiar și doar printr-un avertisment de natură contravențională, reprezintă o limitare a libertății de exprimare.

24. Privind legalitatea restrângerii, situația din România este cât se poate de clară. **Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale** promovează respectarea dreptului la demnitate; există și o protejare a dreptului la demnitate prin art. 15 al **Ordonanței de guvern nr. 137/2000 privind combaterea tuturor formelor de discriminare**, republicată, accesibilă (prin publicarea în **Monitorul Oficial al României**), cu sancțiuni evidente.

25. Legitimitatea sancționării este dată prin nevoia de a proteja, în principal, reputația și drepturile altora, dar se poate invoca, spre exemplu, și siguranța publică, apărarea ordinii, protecția moralei etc.

26. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu:

- a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);
- b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea

de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângerii trebuie stabilite în mod convingător (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);

c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49); astfel, între altele, în contextul opiniilor religioase și credințelor este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, ofensează alții, profanează sau care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane; statele au o marjă de apreciere când reglementează libertatea de exprimare în relație cu afirmații care ofensează convingerile personale, în special cele morale sau religioase (ex. **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);

d) în cazul moralității nu este posibil să se ajungă la un concept uniform european privind semnificația religiei în societate; chiar și în interiorul unui stat pot exista variații ale conceptului; prin urmare nu este posibil să se ajungă la o definiție comprehensivă privind ce reprezintă o limitare permisibilă a libertății de exprimare dacă exprimarea se îndreaptă împotriva sentimentului religios al altora; o marjă de apreciere trebuie lăsat prin urmare autorităților naționale în a stabili necesitatea unei astfel de limitări; această situație însă nu exclude o supervizare din partea CEDO (ex. **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50);

e) îndatoririle și responsabilitățile legate de exercitarea libertății de exprimare au o semnificație specială în situații de conflict sau de tensiuni, o grijă particulară trebuie manifestată față de vehicularea prin presă a limbajului urii sau a promovării violenței (ex. **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 63);

f) toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (ex. **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 40);

g) art. 17 al Convenției previne ca grupurile totalitare sau persoanele care incită la ură rasială să exploateze în propriul interes principiile enunțate, întrucât scopul acestor grupări este de a distruge drepturile și libertățile; această prevedere se referă și la activitățile politice (ex. **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979);

h) abuzul cu libertatea de exprimare nu este combatibil cu democrația și drepturile omului, încalcă drepturile altora (ex. **WITZSCH împotriva GERMANIEI**, nr. 7485/03, 13 decembrie 2005);

i) anumite expresii concrete reprezintă un limbaj al urii, care pot insulta indivizi sau grupuri de persoane, iar aceste expresii nu se bucură de protecția articolului 10 al **Convenției** (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 35);

j) atacurile vehemente împotriva grupurilor religioase sau etnice sunt incompatibile cu valorile proclamate și garantate de Convenție, și anume toleranța, pacea socială și

nediscriminarea (ex. **NORWOOD împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 23131/03, 16 noiembrie 2004);

k) se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă; statele au o anumită marjă de apreciere privind existența nevoii, dar această apreciere se completează cu supervizarea europeană atât a legislației cât și a modului de aplicare al legislației de instanțele independente; CEDO este împuternicit să ofere interpretarea în ce măsură restricția sau sancționarea este reconciliabilă cu libertatea de exprimare (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);

l) în exercitarea supervizării, CEDO analizează atât conținutul cât și contextul afirmațiilor în cauză; restrângerea trebuie să fie proporțională cu legitimitatea restrângerii, autoritățile trebuie să justifice relevanța și suficiența lor (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31; trebuie să existe o proporționalitate între impactul afirmației sancționate și sancțiune (ex. **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 40); orice formalitate, condiție, restricție sau penalitate impusă considerată a fi necesară într-o societate democratică pentru sancționarea sau chiar prevenirea atacurilor indecente asupra obiectelor venerației religioase trebuie să fie proporționată cu scopul legitim urmărit (ex. **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);

m) **Convenția** nu lasă prea mult spațiu restricțiilor în domeniul discursurilor politice sau discursurilor care ating interesul general; permisivitatea privind criticile față de guvern trebuie să fie mai pronunțată decât privind cetățeni privați, chiar și politicieni; într-un sistem democratic acțiunile guvernului trebuie urmărite îndeaproape nu doar de către autoritățile legislative și judiciare, dar și de opinia publică; poziția dominantă ce ocupă guvernul îi recomandă să nu utilizeze sancțiunile penale, întrucât are alte posibilități de a răspunde la atacuri și critici injuste; autorităților competente ale statului rămân suficiente posibilități de a adopta, în calitatea lor de garanți ai ordinii publice, măsuri de sancționare adecvate fără ca acestea să devină excesive; totuși în situația în care afirmațiile incită la violență împotriva unor persoane sau oficiali ori împotriva unui segment al societății, autoritățile statului se bucură de o apreciere mai largă când examinează necesitatea restrângerii libertății de exprimare (ex. **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42);

n) libertatea de exprimare are o importanță specială pentru politicieni sau persoanele alese ca reprezentanții unui electorat, care trebuie să-și atragă atenția asupra preocupării lor; limitarea libertății de exprimare pentru un politician aflat în opoziție sau pentru un parlamentar solicită un examen mai temeinic din partea CEDO (ex. **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42);

o) fără dubii, libertatea discursului politic nu este absolut prin natura sa, statele pot introduce restricții și sancțiuni, CEDO având rolul final de a analiza compatibilitatea acestor măsuri cu libertatea de exprimare (ex. **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 53);

p) presa joacă un rol esențial într-o societate democratică; deși nu trebuie să treacă de anumite limite, cum ar fi privind securitatea națională, integritatea teritorială, amenințarea cu violență, prevenirea dezordinii și criminalității, respectarea reputației și drepturilor altora, necesitatea de a preveni transmiterea unor informații confidențiale, are sarcina de a oferi — într-o manieră conformă cu obligațiile și responsabilitățile sale — informații și

idei de interes public, în particular în chestiuni politice, inclusiv cele care divid societatea dar și cele care prezintă justiția; libertatea presei reprezintă unul din cele mai bune posibilități de a crea o opinie privind ideile și atitudinile liderilor politici; libertatea jurnalistică acoperă posibila recurgere la un grad de exagerare, chiar și provocare (ex. **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 41-42);

q) presa nu are doar dreptul ci și obligația de a prezenta informații de interes public conform dreptului publicului de a primi aceste informații (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);

r) nu se protejează doar informația în sine, dar și forma prin care se aduce la cunoștința opiniei publice (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);

s) stabilirea pedepselor este în principiu de competența instanțelor naționale, CEDO consideră totuși că aplicarea pedepsei închisorii pentru o infracțiune în domeniul presei nu este compatibilă cu libertatea de exprimare a jurnaliștilor, decât în circumstanțe excepționale, mai ales atunci când au fost grav afectate alte drepturi fundamentale, ca de exemplu în cazul utilizării limbajului urii sau incitării la violență (ex. **CUMPĂNĂ și MAZĂRE împotriva ROMÂNIEI**, nr. 33348/96, 17 decembrie 2004, § 115);

t) principiile privind libertatea de exprimare vizează și funcționarii publici, deși este legitimat ca statul să impună față de ei obligația discreției, ținând cont de statutul lor special (ex. **AHMED și alții împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 65/1997/849/1056, 2 septembrie 1998, § 56).

27. Art. 30 al Constituției României care asigură libertatea de exprimare, prevede și limitele acestei libertăți:

„(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război, de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.”

28. Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale consideră că dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme, iar lezarea acestui drept poate fi sancționată chiar și penal: *„Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziaristi etc. —, faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofensați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art.1 alin.(3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”*

Colegiul director al CNCD reține următoarele:

29. Se constată că reclamatul a publicat pe Facebook următorul mesaj: „Nu, rromii, din păcate, NU au ieșit încă din robie! Citesc cu furie balivernele pompoase debitate solemn de politicienii care se întrec în a sărbători «ziua dezrobirii rromilor». Din păcate, astăzi, rromii, copiii romi, tinerii rromi și majoritatea adulți rromi trăiesc un alt fel de robie decât cea anterioară lui 1856. Copiii și vârstnicii rromi trăiesc, adesea schingiuiți, sub robia vreunui bulibașă în Ferrari sau Mercedes care îi obligă să cerșească în metropolele Europei. Nu mă credeți? Mergeți vara în Timișoara și priviți! Tinerele rrome trăiesc sub robia vreunui “mascul alfa” violent și opresiv. Copiii rromi trăiesc sub robia celor care nu-i lasă și nu-i sprijină să meargă la școală. Robia fizică și legalizată a fost înlocuită de robia de facto față de un șmecher din propria lor comunitate, față de un sistem mângâiat pe creștet de politicienii pentru care a negocia voturile comunității cu un bulibașă veros e mult mai simplu decât a câștiga onest voturile oamenilor liberi. Iar peste tot acest sistem de înrobire de facto a rromilor veghează cu spor constelația oengistă* care papă sume colosale de bani din care doar o mică parte ajung la cei care au nevoie. O constelație oengistă care, de fapt, face trafic cu mizeria unor oameni care nu sunt cu nimic mai prejos decât alții, născuți mai albi la piele, și care merită o soartă mai bună. Statul...ei bine, statul stă și privește: sistemul de forță e, la nivel local, adesea mână în mână cu tartorii rromi ai rromilor, măsurile luate sunt periferice și cu unic rezultat palpabil faptul că politicienii și-au luat certificat de conștiință curată pentru că au dat câteva locuri amărâte rromilor în universități care schimbă, poate, soarta a 20-30 de oameni, dar nu schimbă cu nimic soarta sutelor de mii de copii rromi care, dacă ar fi scoși din robia de facto în care s-au născut, ar fi o forță motrice a țării noastre. Politicieni, salvați copiii rromi de soarta care le e rezervată de cei care îi țin în robie și nu îi lasă să evolueze ca cetățeni cu fruntea sus a țării noastre! Am cunoscut și oengeuri care fac treabă bună.”

30. Având în vedere că libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației, Colegiul director consideră că afirmațiile care formează obiectul petiției se încadrează în limitele libertății de exprimare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, pcu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate se încadrează în limitele libertății de exprimare conform art. 15 din O.G. 137/2000, republicată;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii: —

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA - Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA - Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN – Membru

Redactată și motivată: C.J., A.S., I.H.

Data redactării: 11.10.2023

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.